

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Finansdepartementet angående Promemorian Kontantutredningen, Fi2024/02595

Sammanfattning

Livsmedelsverket delar utredningens bedömning att kontanter fortsatt behöver accepteras av livsmedelsbutiker. Vidare anser vi att självreglering av marknadens aktörer vore att föredra men utesluter inte lagstiftning som en metod att åstadkomma kontantacceptans.

Generella synpunkter

Utredningens betänkande belyser på ett värdefullt sätt kontanternas fortsatta betydelse i det svenska samhället från flera aspekter. Livsmedelsverket menar att det finns starka skäl att värna möjligheten att betala med kontanter.

Från ett inkluderingsperspektiv är möjligheten att betala med kontanter i livsmedelsbutiker av central betydelse. Kontanter fyller en viktig funktion för individer som av olika anledningar inte kan eller vill använda elektroniska betalmedel. Utredningen noterar att antalet personer som inte fullt ut kan hantera sin ekonomi utan kontanter inte har minskat som tidigare prognostiserats, utan stabiliserats på en nivå mellan fem och tio procent av befolkningen. För dessa grupper är tillgång till kontantbetalning i dagligvaruhandeln mycket viktig.

Även ur ett beredskapsperspektiv har kontanter i livsmedelsbutiker en viktig roll. Kontanter är det enda betalmedel som i dag är tillgängligt för transaktioner utan tillgång till elektricitet eller nödvändiga kommunikationsnät. Att upprätthålla funktionen i kontantkedjan under normala omständigheter, inklusive acceptans i handeln, möjliggör hantering av störningar i elektroniska system under en kris eller höjd beredskap.

Synpunkter på förslagen

Livsmedelsverket menar att självreglering är att föredra men utesluter inte lagstiftning som en metod att åstadkomma kontantacceptans. Utredningen konstaterar att kontantacceptansen i dagligvaruhandeln redan är mycket hög, över 97 procent. Frågan

2025-05-26

Dnr 2025/00969
Saknr 1.1.3

som då uppstår är huruvida lagstiftning är den mest lämpliga vägen för att säkerställa fortsatt kontantacceptans, eller om branschen har möjlighet att reglera detta själv. Utredningen lyfter själva fram att självreglering, där marknadens aktörer själva kommer överens om nödvändiga tjänster och förutsättningar, har potential att vara den mest samhällsekonomiskt effektiva lösningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Annica Sohlström. I den slutliga handläggningen medverkade avdelningschefen Daniel Karlsson. Föredragande var Mats Johansson.

Annica Sohlström

Mats Johansson